

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.342/2023/5.
A felperes:	felperes (felperes címe.)
A felperes képviselője:	felperes képviselője (eljáró kamarai jogtanácsos: felperesi képviselő; (felperesi képviselő címe.)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperes képviselője
A per tárgya:	megbízási díjjal kapcsolatos közszolgálati jogviszonyból származó közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (4. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Pécsi Törvényszék 9.K.700.422/2023/3. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2020. május 1. napjától 2021. szeptember 30. napjáig tartó időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) az alperes hivatásos állományú tagjaként a

szolgálati hely 1 szolgálati hely 2 állományában körzeti megbízott beosztásban teljesített szolgálatot. A működési körzete (szolgálatellátási helye) település 1 és település 2 településekre, a körzeti megbízotti csoport (a továbbiakban: KMB Csoport) működési körzete további 12 településre terjedt ki.

[2] A felperes a perbeli időszakban rendszeresen látott el – ellentételezés nélkül – a saját körzeti megbízotti és a KMB Csoport működési körzetén kívül járőri feladatokat, járőrszolgálatot, átkíséréseket, kísézői, rendezvénybiztosítást és csapatszolgálati feladatokat; az emiatt benyújtott szolgálati panasznak az alperes vezetője részben helyt adott, és 2020. júliusától 2020. októberéig (4 hónapra), az illetményalap 50%-áig megbízási díjat állapított meg részére, ezt meghaladóan a szolgálati panaszt elutasította.

A felperes keresete, az alperes védírata

[3] A felperes keresetében 415.496 forint megbízási díj, és annak 2021. február 6. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a)-c) pontjaira, (2)-(5) bekezdéseire, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet, a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás (a továbbiakban: KMB Szabályzat), továbbá a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás egyes rendelkezéseire alapította. A megbízási díj havi mértékét a teljes perbeli időszakra a rendvédelmi illetményalap 75 %-ában határozta meg.

[4] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerűségét is vitatva.

Az elsőfokú bíróság előzményi eljárása, a Fővárosi Ítéltábla döntése

[5] Az elsőfokú bíróság a 9.K.700.678/2022/8. számú ítéletében a keresetet alaposnak találta.

[6] A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.004/2023/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, mivel az írásba foglalt, a felek részére megküldött ítélet rendelkező részének – a kamatfizetési kötelezettségre vonatkozó – szövege és keltezése eltért a tárgyaláson meghozott és kihirdetett, ún. „kisítelet” szövegétől.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítélete

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest a kereseti kérelem szerinti – késedelmi kamattal növelt – 415.496 forint megbízási díj megfizetésére kötelezte. Döntését a Hszt. 71. § (1) és (5) bekezdéseire, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény (a továbbiakban: Pp.) 266. § (1) bekezdésére, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015 (VI.16.) BM rendelet (a továbbiakban: 31/2015 BMr.) 35.§ (6) bekezdésére, valamint a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás (a továbbiakban: KMB Szabályzat) 37. pontjára alapította. Megállapította, hogy az alperes a teljes perbeli időszak tekintetében a felperes megbízási díjra való jogosultságát elismerte, annak jogalapjáról ezért döntenie nem kellett. Rögzítette, hogy a felperes – a felek által nem vitatott kimutatás szerint – 178 szolgálatot látott el (havi 10,5% szolgálat), melyből kifejezett járőrszolgálat 88 volt (havi 5,2% járőrszolgálat). A felperes kifejezett járőrszolgálatának aránya havi szinten megközelítette a havi szolgálatteljesítéseinek a felét (49%), így ezen többletfeladatok jelentősnek minősültek. Emellett a felperes más olyan, a feladatköréhez nem tartozó feladatot is ellátott (rendezvénybiztosítás, csapatszolgálati tevékenység), mely szintén többletfeladatnak minősült. A járőri és egyéb feladatokat a beosztásához tartozó feladatok mellett végezte, azok alól nem mentesült. Hangsúlyozta, hogy a megbízási díj mértéke tekintetében a 31/2015. BMr. 35.§ (6) bekezdése alapján történő mérlegelésnél nem csupán annak van jelentősége, hogy a körzeti megbízotti beosztáshoz nem tartozó feladatok a körzeti megbízotti beosztáshoz képest alacsonyabb besorolásúak, hanem annak is, hogy a rendszeresen végzett többlettevékenység miatt a felperes körzeti megbízotti feladatai háttérbe szorultak, több különböző típusú feladatot látott el egyszerre, a többletfeladatok megközelítették a havi szolgálati idejének a felét. Mindezek alapján nem indokolt a megbízási díj jogszabály szerinti minimum összegének (50%-nak) a megállapítása, azt valamennyi szempontot figyelembe véve 75%-os mértékben határozta meg.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[8] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a megbízási díjnak a rendvédelmi illetményalap 50%-ának megfelelő megállapítását kérte. Álláspontja szerint téves az elsőfokú bíróság jogértelmezése és jogkövetkeztetése, az elsőfokú ítélet a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltakat sérti, valamint ellentétes a Kúria Kf.VII.40.550/2021/4., Kf.VII.45.084/2021/3. és Kf.VII.45.156/2021/4. számú döntéseivel. A Hszt. 71. § (5) bekezdése és a 31/2015. BMr. 35.§ (6) bekezdése szerinti mérlegelést a megbízási díj mértéke tekintetében elvégezte, az ezzel ellentétes ítéleti megállapítás téves. A jogalkotó a munkáltató mérlegelésére bízta a többletmunka ellentételezéseként megállapítható megbízási díj mértékét, melynek szempontjait is meghatározta. Ha a jogszabály a mérlegelési szempontokat megállapította, a bíróságnak azt kell megítélnie, hogy a közigazgatási szerv a döntése meghozatalánál érvényesítette-e ezeket

az előírásokat, azonban felülmérlegelést számára nem biztosít. Ha a munkáltató mérlegelési jogkörében eljárva dönt, és rendelkezik a megbízási díjról, azt a bíróság nem mérlegelheti felül. A felperes által ellátott egyéb feladatok havi szinten csak megközelítették az 50%-ot, mely nem minősült olyan jelentős mértékűnek, mely a 75%-os megbízási díjra alapot adhatna. A járőri és körzeti megbízotti feladatok alapvetően rendészeti jellegűek, egymást átfedik, így azok ellátása tényleges többletterhet nem jelentett. A rendvédelmi hivatásra a Hszt. 13. § (2) bekezdésében és 14. § (1) bekezdésében foglalt szabályok irányadók, továbbá Magyarország kormányától a veszélyhelyzet ideje alatt végzett munkáért a rendvédelmi dolgozók 10 nap szabadságot, év végi juttatást és fegyverpénzt kaptak, ezért az 50%-os megbízási díj jogszerű és elégséges ellentételezést jelent.

[9] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az alperes fellebbezésében nem adott elő olyan körülményt, amelyet az elsőfokú bíróság nem vizsgált, és amellyel kapcsolatban nem fejtette ki eltérő jogi álláspontját. A Kúria Kf.VII.39.549/2021/4. számú döntésére hivatkozással rámutatott, hogy e tárgykörben (a körzeti megbízott által ellátott járőrszolgálat kapcsán) kiforrott bírói gyakorlat alakult ki, a bíróságok következetesen helyt adnak a kereseteknek, elutasító ítélet nem ismert. A bírói gyakorlat a felülmérlegelés vonatkozásában eltérő jogi álláspontot képvisel, az alacsonyabb beosztású helyettesítés nem feltétlenül jelenti azt, hogy azért csupán a jogszabály szerinti minimum 50%-os megbízási díj jár. Emellett a különleges jogrend idejére az alperes semmiféle megbízási díjat nem fizetett, így e tekintetben mérlegelést sem végzett. Az alperesi mérlegelés nem okszerű, mivel az kizárólag egy szempontot vett figyelembe. A járőri és a körzeti megbízotti beosztások különbözőek, a feladatok között van átfedés, de azok lényeges tartalmukban eltérőek. A megbízási díj minimumösszegben történő megállapítása akkor indokolt, ha a mérlegelés szempontjai arra mutatnak, hogy kizárólag a minimumösszeggel arányos a többletfeladat. Esetében azonban egyéb tényezők (többletteleher, több különböző feladattípus, feladatok időbeli terjedelme, kifejezetten tiltott feladatok elvégzése, jelenlegi érték és árviszonyok) a minimum összegnél nagyobb mértékű megbízási díjat indokoltak.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[10] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[11] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és az ellenkérelem keretei között bírálta felül. Tekintettel arra, hogy a fellebbezés kizárólag a megbízási díj összecszerűségére irányult, az ítéltábla csak a jogorvoslattal ténylegesen támadott kérdésben vizsgálta felül az elsőfokú ítéletet. A felülbírálat ezen okból nem érintette a megbízási díj jogalapját, mely szerint a felperes a perbeli időszakban rendszeresen a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkört látott el. A másodfokú eljárásban arról kellett állást foglalni, hogy az elsőfokú bíróság a megbízási díjat jogszerűen határozta-e meg.

[12] A perbeli időszakban a megbízási díjat érintő jogvita két elkülöníthető részre tagozódik: a különleges jogrend időszaka, melyre vonatkozóan a felperes szolgálati panasza elutasításra került (a továbbiakban: 1. időszak), illetve a szolgálati panasznak helyt adó és alperes által a rendvédelmi illetményalap 50%-ában értékelt többletfeladattal érintett időszak (a továbbiakban: 2. időszak).

[13] Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet a felhívott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett kúriai döntésekkel ellentétes. A más ügyben hozott kúriai döntésben rögzített jogi érvelés akkor vehető figyelembe, ha a perbeli és a másik ügy között fennáll az ügyazonosság, ami tényazonosságot és az alkalmazandó jog azonosságát jelenti. Az 1. időszakra vonatkozóan az ügyazonosság megállapítható, de az ítéltábla a felsorolt kúriai határozatokban foglaltaktól való eltérést nem tárt fel, valamint az alperes sem jelölte meg azokat a részeket, amelytől az elsőfokú ítélet jogkérdésben eltér, a fellebbezésében nem állított fel párhuzamot a jogkérdés szempontjából releváns tények, alkalmazandó jogszabályok, az eljárás kereteit meghatározó kérelmi elemek hasonlóságára utalva, továbbá nem részletezte, hogy a közzétett döntésekben milyen elvi megállapítás került rögzítésre, ugyanezen jogkérdésben milyen álláspontot fogadott el az elsőfokú bíróság és nem indokolta meg, miben látja az eltérést. Az ítéltábla megítélésére szerint a perbeli 2. időszakban az alperes által hivatkozott kúriai döntések alapjául szolgáló tényállás jelentősen eltér, mert azokban a szolgálati panaszt elutasították. A tényazonosság hiánya maga után vonja azt, hogy a két per között nem áll fenn az ügyazonosság. Mindezek következtében a Kp. 109. § (2) bekezdés második fordulatában foglalt, Kúria közzétett határozatától való eltérés nem volt megállapítható.

[14] Helytelenül hivatkozott az alperes a Kp. 85. § (5) bekezdésének sérelmére. A bíróság kizárólag a Kp. 85. § (5) bekezdésében felsorolt szempontok, illetőleg az eljárás jogszerűsége alapján, erre irányuló kereseti kérelem esetén dönthet a mérlegelési jogkörben hozott határozat jogszerűségéről. Az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, hogy az eredeti munkakör mellett ellátott többletfeladatokra tekintettel a megbízási díjat milyen mértékben határozza meg (Kf.VII.37.780/2020/5.). A mérlegelési jogkör jogszerűségének vizsgálata során a hatásköri anyagi jogi szabályok vizsgálatát kell elvégezni, azt, hogy a jogilag kötött mérlegelés a jogszabályok keretei között történt-e. Amennyiben a jogszabály a mérlegelés szempontjait meghatározza, a másodfokú bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között azt kell megítélnie, hogy az elsőfokú bíróság a döntése meghozatalánál érvényesítette-e ezeket a törvényi előírásokat; ezen felülbírálat elvégzéséhez ismertnek kell lennie, hogy melyek voltak az elsőfokú bíróság által elvégzett mérlegelés szempontjai és azokat okszerűen vette-e figyelembe.

Kétségtől mérlegelési jogkörnek felel meg, ha a jogszabály valamely jogkövetkezmény mértékét meghatározott tartományban („től-ig” keretben) fejezi ki konkrét mérlegelési szempontok nevesítése nélkül. Jelen esetben a mérlegelés kereteit a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglalt 50-200 %-ig terjedő tartomány, annak konkrét szempontjait pedig a 31/2015. BMr. 35. § (6) bekezdésében felsoroltak határozzák meg; mely utóbbi norma előírja, hogy a helyettesítési díjat a többletfeladat nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített szolgálati beosztás besorolása alapján a Hszt. 71. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell meghatározni.

[15] Az alperes nem állapított meg és nem fizetett megbízási díjat az 1. időszakban a felperesnek, ezért azt az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében – a rendvédelmi illetményalap 75%-ában – meghatározhatta, mely során a megbízási díj mértékére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket nem sértette meg, a mérlegelés törvényben biztosított kereteit nem lépte túl. Az ítéltábla a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége során az anyagi jogszabály [Hszt. 71. § (5) bekezdése] által meghatározott keretek között maradt; az általa figyelembe vett mérlegelési szempontok beilleszthetők voltak a 31/2015. BMr. 35. § (6) bekezdése szerinti szempontok közé, az megfelelt az okszerűség követelményének. A megbízási díj iránti igényt nem ronthatja le az a körülmény sem, hogy a felperes a veszélyhelyzettel (különleges jogrenddel) összefüggésben pótszabadságban, illetőleg szolgálati viszonyának, teljesítményének elismeréseként további külön juttatásban részesült, azok ugyanis nem a többletfeladatok ellentételezéseként, hanem a veszélyhelyzet alatt végzett kiemelkedő munkáért kerültek kifizetésre, melyből következően ezen juttatások nem a Hszt. 71. §-a körében bírálandók el, így ezen érvelés a díjazás mértékét csökkentő tényezőként nem vehető figyelembe.

[16] A 2. időszakhoz kapcsolódó esetkör tekintetében, az ítéltábla megítélése szerint – a [14] bekezdésben írtakra figyelemmel – téves az az alperesi jogértelmezés, hogy a határozata a szolgálati panasznak részben helyt adó rendelkezése körében végzett mérlegelési tevékenysége – erre irányuló kereseti kérelem esetén – nem felülbírálnak. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy a határozat a mérlegelés körében kizárólag a helyettesített szolgálati beosztás alacsonyabb besorolását vette figyelembe; a többletfeladat nagyságát, mértékét nem, ezáltal a mérlegelés nem történhetett okszerűen, mert a jogszabályi szempontrendszer nem merítette ki. Megfelelően vonta értékelése körébe, hogy a felperes több különböző típusú feladatot látott el, amely többletfeladatok havi szinten megközelítették szolgálatellátási idejének a felét. Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság által helyesen figyelembe vett fenti mérlegelési szempontok bevonásával vált a mérlegelési tevékenység teljessé, ezáltal okszerűvé, amely egyúttal kimeríti a BMr. 35. § (6) bekezdésében rögzített mérlegelési szempontokat. Mindebből következően az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a felperest a 2. időszakban végzett többletfeladatokért összességében a rendvédelmi illetményalap 75 %-nak megfelelő megbízási díj illeti meg.

[17] A fentieket az alperesnek a Hszt. 13. § (2) bekezdésére és 14. § (1) bekezdésére való hivatkozása nem cáfolta, hiszen a felperes és az alperes közötti hivatásos szolgálati jogviszony önkéntes vállalása nem azonos a többletfeladatokért járó ellentételezésről történő lemondással. A felperes a szolgálati jogviszonyból eredő kötelezettségének eleget tett, amikor az alperes utasításait teljesítve az eredeti beosztásához nem tartozó feladatokat ellátta.

[18] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[19] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) és 3. § (2), (5), (6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg. Az ítéltábla a felperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, a felperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel mérsékelte.

[20] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[21] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[22] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. november 28.

dr. Kecskés Zsófia s.k.
a tanács elnöke

dr. Szeles Balázs György s.k.
előadó bíró

dr. Koós Szabolcs s.k.
bíró